

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Tdo/41/2013                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 2310010532                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.11.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Piovartsy         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:2310010532.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Richarda Bureša a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obvineného M. Q. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s odkazom na § 123 ods. 3 písm. g/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľudovíta Štangloviča proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 25. januára 2011, sp. zn. 5 To 154/2010, na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2014, takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M. Q. sa o d m i e t a.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta z 13. októbra 2010, sp. zn. 3 T 149/2010 bol obvinený M. Q. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s odkazom na § 123 ods. 3 písm. g/ Tr. zák. a zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s odkazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

- v období najmenej od júna 2002 v R., v rodinnom dome č. XY, v ktorom býva s družkou L. E., nar. XY a s ich spoločnými maloletými deťmi M. Q., C. Q. a E. Q., nadával družke do kuriev a jebnutých pŕč, ďalšími vulgárnymi výrazmi ju urážal a ponížoval, opakovane ju i maloleté deti bil päšťami po tvári, kopal do rôznych oblastí tela za rôzne maličkosti, vyvolával u družky neustály strach, bezdôvodne jej odopieral oddych. V októbri 2009 v kuchyni rodinného domu hodil po tehotnej družke stoličku, udieral ju do hlavy, kopol ju do ľavého obočia a po páde na zem kopal ju do brucha a kričal, že vykope z nej to decko. V dôsledku toho L. E. na druhý deň potratila. Dňa 7. januára 2010 vo večerných hodinách opäť tehotnú L. E. nútil, aby si do pošvy vložila valček na cestu a vyvolala tak potrat plodu. Výhrážal sa jej, že keď to nespraví urobí to namiesto nej on. Družka ušla do záhrady za domom a privolala políciu. Tým L. E. a maloletým deťom M., C. a E. Q. spôsobil fyzické a psychické utrpenie. Opakovane, v presne nezistených dňoch v roku 2004, v R., v mieste bydliska, v rodinnom dome číslo XY, nútil L. E. k sexuálnemu styku s cudzími ľuďmi. Pod hrozbou násillia i násillím nútil L. E. k análnemu sexuálnemu styku a k iným análnym sexuálnym praktikám proti jej vôli a využíval pritom jej bezradnosť.

Za to mu bol podľa § 208 ods. 2, § 38 ods. 2, § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolania obvineného voči skôr uvedenému rozsudku okresného súdu, Krajský súd v Trnave uznesením z 25. januára 2011, sp. zn. 5 To 154/2010 podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu dovolanie obvinený M. Q..

Obvinený v ňom uplatnil dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/ a písm. g/ Tr. por. Podľa jeho názoru súd rozhodol v nezákonnom zložení, zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Naplnenie uvedených dovolacích dôvodov videl obvinený v nasledovných skutočnostiach.

Napriek tomu, že podľa § 397 ods. 2 Tr. por. o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím súdu rozhoduje iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni o ním podanom návrhu rozhodol ten istý senát (§ 371 písm. b/ Tr. por.).

Zásadné porušenie práva na obhajobu videl obvinený v tom, že napriek jeho výslovnej žiadosti o prirátie tlmočníka do konania v priebehu celého trestného stíhania k jeho prirátaniu nedošlo a listiny, ktoré posielal súdu neboli preložené z jazyka maďarského. Z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu nevyplýva, prečo tento nevyhovel jeho návrhom na vykonanie ďalších dôkazov. V súvislosti s tým poukázal na príslušné články Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava), ustanovenia Trestného poriadku a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré otázku prirátania tlmočníka alebo práv národnostných menšín priamo alebo nepriamo upravujú (§ 371 písm. c/ Tr. por.).

Nezákonné vykonanie dôkazov podľa názoru obvineného spočíva v tom, že na posúdenie hodnovernosti výpovede poškodenej, ktorá bola pre posúdenie jeho viny dôkazom rozhodujúcim, pribral do konania len jedného znalca z odboru psychológie, napriek tomu, že ide o objasnenie obzvlášť zložitej skutočnosti, ktorá si vyžadovala postup orgánov činných v trestnom konaní podľa § 142 ods. 1 Tr. por., t. j. prirátie dvoch znalcov z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie na vyšetrenie duševného stavu poškodenej L. E. (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.).

Z týchto dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach zákona, napadnuté uznesenie krajského súdu a jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu zrušil a súdu prvého stupňa prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Galanta

V písomnom podaní doručenom Okresnému súdu Galanta 12. júla 2013 okresná prokurátorka uviedla, že dovolacie tvrdenia obvineného nezodpovedajú stavu veci. Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že o návrhu obvineného na povolenie obnovy konania rozhodol senát v inom zložení ako ten, ktorý trestnú vec obvineného prejednal a rozhodol, obvinený má národnosť slovenskú a pred svojím výsluchom výslovne uviedol, že tlmočníka nežiada a slovenský jazyk ovláda, čo potvrdil aj na hlavnom pojednávaní prvostupňového súdu. O duševnom stave poškodenej L. E. neboli žiadne pochybnosti, bolo potrebné

posúdiť len vierohodnosť jej výpovede a preto nebol dôvod pribrať do konania dvoch znalcov z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie, ale správne a v súlade so zákonom bol do konania na posúdenie tejto otázky pribratý len jeden znalec z odboru psychológie.

Z týchto dôvodov navrhla, aby najvyšší súd dovolanie obvineného odmietol, pretože je zrejmé, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 dovolanie možno podať ak:

- b) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. g/ Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné.

Nezákonne zloženým súdom sa rozumie súd, ktorý je obsadený v rozpore s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe alebo stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, keď orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.

Dovolací dôvod podľa § 371 písm. g/ Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Preskúmaním obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti.

Podľa § 397 ods. 2 Tr. por. o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, rozhoduje iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že vec na súde prvého stupňa prejednal a rozhodol senát v zložení JUDr. Daniel Miženko, JUDr. Mária Csizmadiová a JUDr. Hilda Teplanská a o návrhu obvineného na povolenie obnovy konania rozhodol senát v zložení JUDr. Miroslav Studenčan, Miroslav Čulák a Emília Kariková (viď č. 1. 79 vyžiadaného spisu Okresného súdu Galanta sp. zn. 3 Nt 17/2011), t. j. iný senát ako bol ten, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

V predmetnej veci ani k jednému z uvedených prípadov zásadného porušenia práva na obhajobu nedošlo a absenciu obhajcu v trestnom stíhaní obvinený v podanom dovolaní ani nenamietal. Prvostupňový súd

vykonával na hlavnom pojednávaní dôkazy, na vykonaní ktorých obvinený trval alebo ich po súhlasoch procesných strán prečítal, v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne poukázal na dôkazy, ktoré obvineného zo spáchania trestného činu usvedčujú, vysvetlil prečo neuveril druhej skupine dôkazov svedčiacich v prospech obvineného a veľmi podrobne a logicky vysvetlil svoje úvahy na podklade ktorých dospel k záveru o vine obvineného M. Q. a na tieto skutočnosti poukázal v napadnutom uznesení aj odvolací súd. Zodpovedá stavu vecí aj vyjadrenie okresnej prokurátorky, že obvinený, ktorý je slovenskej národnosti, v priebehu celého trestného stíhania nežiadal pribrať do konania tlmočníka, ale práve naopak výslovne prehlásil, že tlmočníka nežiada.

Taktiež dôkazy, na podklade ktorých súd rozhodol o vine obvineného, boli vykonané v súlade so zákonom.

Podľa § 142 ods. 1 Tr. por. ak pre zložitosť objasňovanej skutočnosti nie je postup podľa § 141 postačujúci, príberie orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu znalca na podanie znaleckého posudku. Ak ide o objasnenie skutočnosti obzvlášť zložitej, príberú sa dvaja znalci. Dvoch znalcov treba pribrať vždy, ak ide o vyšetrenie duševného stavu a pitvu mŕtvol.

O duševnom stave svedkyne L. E. neboli žiadne pochybnosti a preto nebol daný zákonný dôvod na skúmanie jej duševného stavu a pribratie dvoch znalcov psychiatrov. Správny a v súlade so zákonom bol preto postup, ktorým bol na posúdenie konkrétnych otázok týkajúcich sa osobnosti svedkyne (nie jej duševného zdravia) pribratý len jeden znalec z odboru klinická psychológia.

Tento posledne uvedený dovolací dôvod obvineného však najvyšší súd v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. nebol povinný ani skúmať, pretože ho obvinený nenamietal najneskôr v konaní pred odvolacím súdom napriek tomu, že mu táto okolnosť bola známa už v pôvodnom konaní.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.